

HAVA-SEN

HAVAYOLU ÇALIŞANLARI SENDİKASI
www.havasen.org.tr

İstanbul, 25.10.2021

SAYI : 2021 / 87

KONU : Yabancı Pilot Lisanslandırılması ve Türk Pilotların İstihdam Sorunları

İLGİ : HAVA-SEN 2020/15 Sayı Yabancı Pilot Lisanslandırılması Konulu Yazısı

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No:128/A 06570
Maltepe / ANKARA

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE,

Genel Müdürlüğünüze hitaben yazılan ilgi yazı ile Pandemi döneminde Türk pilotların kendi ülkelerinde iş bulmaları konusunda öncelik tanınması ve pozitif ayrımcılık yapılmasına ilişkin bir değerlendirme makamlarına sunulmuş ise de bugüne kadar herhangi bir düzenlemenin gerçekleştirilmemiş olduğu üzümlere müşahede edilmiştir.

Bu konuda sendikamızın çabaları karşılık bulmadığı gibi bireysel olarak CİMER üzerinden yapılan başvurulara da SHGM olarak verilen cevaplarda somut bir çözüm önerisinin yer almadığı görülmüştür. Teknik olarak detaylı bir inceleme ve değerlendirmeyi müteakip mağdur muhataplarla sonuçların paylaşılması yerine, talep ve şikayetlerin verilen genel cevaplarla geçiştirildiği hususu, üyelerimiz ve üyemiz olmayan pilotların başvuru sonuçlarını paylaşması sonucunda öğrenilmiştir.

Salgın, ülkelerin kendi vatandaşlarının haklarını korumak için özel önlemler aldığı bir dönem olmuştur. Başlangıcında neredeyse ülkelerin tamamı yabancı havacılık çalışanlarını ülkelerine göndermiş kendi vatandaşlarının istihdamını korumaya özen göstermiştir. Maalesef sadece Türkiye, yabancı çalışanların istihdamına devam etmiştir. Bunun yanı sıra, Atlasglobal gibi bir şirketin SHGM denetimine rağmen nasıl batabildiği hususu ayrıca cevabı verilemeyen bir soru olarak ortada durmaktadır. Son günlerde ise, çalışanlarına maaş ödemeyen, uçuşlarını durduran Onurair şirketinin akıbetinin öğrenilebileceği makamlar olarak Çalışma Bakanlığı ve SHGM'den hiçbir açıklama yapılmaması üzücü olduğu kadar düşündürücüdür. İşsiz kalan kokpit ve kabin çalışanları ile diğer havacılık çalışanlarının durumlarını anlatabilecekleri muhatap bulma sorunları devam etmektedir. Havacılık sektörünün her yönüyle kurallarla belirlendiği ve rutin veya habersiz denetlendiği düşüncesi hâkim olsa da gerçekte sektöre özgü bir iş kanununun bulunmadığı, güçlü patronların dilediğinde şirketi kapatıp iflasını verdiği, yabancıların herhangi bir sınırlamaya tabi olmadan, karşılıklılık esası gözetilmeden ülkemizde rahat rahat çalıştıkları bir sektördür.

HAVA-SEN

HAVAYOLU ÇALIŞANLARI SENDİKASI

www.havasen.org.tr

HAVA-SEN olarak kendi vatandaşımıza iş bulma önceliğimiz ve sorunları çözme konusunda yetkili kurumları ve sektörün paydaşlarını uyurma ve çözüm önerilerimizi sunma sorumluluğumuz vardır. Yaşanan sürecin yarattığı sorunların çözümleri kendi vatandaşımızın mağduriyetlerini görmezden gelerek bulunamayacağı gibi, ekonomik olarak ülke dışına çıkarılan dövizin önüne geçecek önlemleri de kapsamalıdır. Havacılık çalışanlarının istihdamının ve gelirlerinin devamının sağlanması için önerilerimiz dikkatlerinize sunmayı bir görev biliyoruz.

1. SHGM en kısa zamanda Yabancı Pilotların Lisanslandırılması yönetmeliğini karşılıklılık esasını gözeterek çıkarmalıdır. Türk çalışanlara yabancı ülkelerde uygulanan kurallar aynen ilgili ülke vatandaşlarına uygulanacak şekilde hazırlanmış bir yönetmelik yayınlanmalıdır. Türk devletinin egemenlik hakları ile Türk vatandaşlarının eşitliğe dayalı hakları bu yönetmelik içeriğinde olmalıdır. Şimdiye kadar olduğu gibi ülkemiz yabancıların herhangi bir koşul aranmaksızın serbestçe gelebildiği bir ülke konumundan çıkarılmalıdır.

2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı '*işsiz pilot*' kavramını olması gerektiği gibi tanımlamalı ve düzenlemelidir. Türkiye'de '*işsiz*' kavramı bazı meslek grupları için tam anlamıyla gerçek durum ile örtüşmemektedir. Örneğin pilotların çalışma yaşı 65'te son bulmaktadır. Yabancı pilot istihdamı talep eden ticari şirket ilana çıkmadan önce Bakanlığın onayına tabi olmalıdır. Ülke içinde belirli yaşın üzerinde sınır konularak aynı yaşta bir yabancıyı istihdam eden şirketlere izin verilmemelidir. 60 yaşında bir yabancıya iş ilanının açık olması ama Türk pilotun başvurusunun dahi kabul edilmemesi tolere edilecek bir yaklaşım değildir.

3. Mevcut uçuş okullarında eğitimine devam eden ve salgın başlangıcında hat eğitimi de dahil olmak üzere eğitimi yarım kalan pilot ve pilot adaylarını tespit eden bir envanter çıkarılmalı ve yaşanan mağduriyetlerin giderilerek gençlerimizin eğitimlerini tamamlamalarını sağlayacak çözüm önerileri hayata geçirilmelidir. Bu aşamada uzmanlardan oluşan bir komisyon kurulmalı ve bu komisyonda finans uzmanları da dahil olmak üzere muhatap tarafların tamamı yer almalıdır. Sosyal problem haline gelen ve halen gelecek kaygısı duyan genç aday pilotların gelecekleri kamu gözetiminde tekrar tasarlanmalı ve planlanmalıdır.

4. Salgın sırasında çıkarılan ve halen şirketler tarafından iyi niyetle bağdaşmayacak şekilde kullanılan ve uzun süre mesaiye olanak veren düzenlemeler iptal edilmelidir. Tahliye uçuşları, niteliğine göre SHGM'nin iznine ve denetimine tabi olmalıdır.

HAVA-SEN

HAVAYOLU ÇALIŞANLARI SENDİKASI

www.havasen.org.tr

5. SHGM tarafından havacılık şirketlerinin mali denetimleri mutlaka düzenli olarak yapılmalı, kamuoyu ile paylaşılmalı ve çalışanlarına maaş ödeyemeyecek olan şirketlere anında müdahale edilmelidir. Maaşı ödemeyen bir uçucunun mesaiye devam ediyor olması uluslararası alanda ciddi uçuş emniyetsizliğinin ana sebeplerinden birisidir.

6. İflas eden veya faaliyetlerini yerine getiremeyen havacılık şirketlerinin durumlarının araştırılması ve Türk Sivil Havacılığının uluslararası arenadaki kayıplarının incelenmesi için bir komisyon kurulmalıdır. Bu komisyon, anılan şirketlerin yurtdışındaki borçları da dahil olmak üzere ve haklarında başlatılan hukuki süreçleri inceleyerek Türk Sivil Havacılığının itibarının zarar görmemesine yönelik tedbirleri kısa sürede almalıdır.

7. Türk havacılık sektörü "çalışan envanteri" çıkarılmalı, gelecek öngörülerini raporlanmalı, ihtiyaçların yıllara sâri olacak şekilde tespiti yapılmalı ve insan kaynağı planlaması yapılarak bize kapılarını hiçbir zaman açmamış olan başta Avrupa olmak üzere diğer ülke vatandaşlarının ülkemizde çalıştığı alanlara kendi insanımızı kısa sürede yerleştirmenin nasıl yapılması gerektiği hususları SHGM tarafından paylaşılmalıdır.

8. Uçucu personelin iş tanımları gecikmeden hazırlanmalı ve iş kanununa tabi olarak çalıştırılmalarını mümkün kılacak düzenleme bir an önce yapılarak, iş hayatında her çalışan gibi güvence altına alınmalarının sağlanması için gerekli adımlar bir an önce atılmalıdır. HAVA-SEN olarak teklifimiz hazır. KHK veya 3 maddelik kanun teklifi veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yapacağı bir düzenlemenin dahi yeterli olabileceği bu eksiklik ivedilikle insani bir gereklilik olarak çözümlenmelidir.

9. SHGM tek bir raporlama sistemine geçmeli ve kendisi eşgüdümlü olarak şirketlerle beraber süreci kontrol etmelidir. ICAO ve EASA düzenlemeleri gereği olan bu sistem bir an önce hayata geçirilmelidir.

10. Türkiye'de şirketlerin yabancı insan kaynakları (broker) şirketleri kanalıyla pilot temini yoluna gitmesi engellenmelidir. Halihazırda ülkemizde düzenleme yapılmayan bu alan yabancı insan kaynakları şirketleri tarafından kullanılmaktadır. Ancak herhangi bir Türk insan kaynakları şirketinin Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede faaliyet göstermesi ve o ülkelerdeki şirketlere çalışan temin etmesi mümkün değildir. Özellikle havacılık şirketlerinin insan kaynağı temini ancak Türkiye'de faaliyet gösteren insan kaynakları şirketleri üzerinden olmalı ve kurala bağlanarak gelirlerinden vergi alınamayan hiçbir ticari faaliyete izin verilmemelidir.

HAVA-SEN olarak havacılık çalışanlarına karşı sorumluluğumuzu yerine getirmek ve artık kronik bir sorun yumağı haline gelmiş havacılık sektörünün çalışanlar açısından iş barışının olduğu bir alan

HAVA-SEN

HAVAYOLU ÇALIŞANLARI SENDİKASI

www.havasen.org.tr

haline gelmesi temel amacımızdır. Makro Ekonomimizi başta ihracat ve turizm olmak üzere doğrudan ve birçok alanda da dolaylı olarak etkileyen havacılık sektörü için sorunlara çözüm önerilerimiz hazır olup bu konularda çalışmayı, yapılan çalışmalara ön koşulsuz katkı sunmayı ülkemize karşı sorumluluğumuz olarak görmekteyiz. Yukarıda sayılanların haricinde çözülmesi ve üzerinde çalışılması gereken tüm konuları ve çalışanları ilgilendiren sorunları çözme azim ve kararlılığımızı vurgularken önceliğin her zaman Türk vatandaşlarında olması temel ilkesinden hareketle önerilerimizin değerlendirilmesi hususunu tensip ve takdirlerinize sunarız.

Saygılarımızla.

HAVA-SEN HAVAYOLU ÇALIŞANLARI SENDİKASI

Seçim Seçkin KOÇAK
Kaptan Pilot
HAVA- SEN Genel Başkanı

EK : HAVA-SEN 2020/15 Sayı Yabancı Pilot Lisanslandırılması Konulu Yazısı

DAĞITIM _____ :

Gereği :

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Bilgi _____ :

T.C. Cumhurbaşkanlığı
T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
T.C. Dışişleri Bakanlığı
T.C. Sağlık Bakanlığı
Türk Hava Yolları A.O.
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.
Güneş Ekspres havacılık A.Ş. (Sun Express)
Turistik Hava Taşımacılık A.Ş. (Corendon)
ACT Havayolları A.Ş.
ULS Havayolları Kargo Taşımacılık A.Ş.
Tailwind Havayolları A.Ş.
Hürkuş Hava Taşımacılık A.Ş. (Freebird)